ՏԱՐԻ 45-ՐԴ ԹԻՒ 281 Կ. ՊՈԼԻՍ 16/29 ՄԱՐՏ 1902 19 ԶԻԼՀԻՋԷ 16 ՄԱՐՏ 1317 ՇԱԲԱԹ

10 ՓԱՐԱ

ՄԱՆԶՈՒՄԷ ԷՖԿԻԱՐ

10 ՓԱՐԱ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

MANZOUMÉ-I-EFKIAR
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
OHANNÈS F. KAÏSÉRIAN
38, *Grand' rue de la S. Porte*, 38
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅԱԶԱՀԱՆՈՒՄ Ս. ԴԱՒԹԵՐԵԱՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն տեսակ գրութիւններ.

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պազը Ալի ճաւտէսի, 38

Ձեռագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 դր.	50
Գաւառներու համար	108 դր.	60

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 դրուշ:
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ:

مطبوعهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
اوهانس فرید قیصریان
مطبعه‌سی وارطخانده‌سی
باب عالی جوارنده ۳۸ نومرولو عمومی جاده‌ده

ՄԱՆԶՈՒՄԷ
ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐԵԱԼՈՅԱՆ

18-ՐԴ ԹԻՒԸ
Աշ. Ս. Հ. Ա. Ս. Ր ՆԱՐԵԿԻ
ԱՑՍՕՐ ՊԻՏԻ ՍՏԱՆԱՔ

ՀԱԶԱՐ ԵՐԿՈՒ ՀԱՐԻՒՐԵԱՊ ԴԵՂԱԳՐԵՐԸ

ՀԱՐՏԱՐԱԴՈՐԾՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌՈՒՆԻՆ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՅ

ՇՈՒԿԱՑԻՆԵՐՈՒՆ ԹԷ ՏՆԵՑԻՆԵՐՈՒՆ
ՔԻՄԻԱՆ ՈՒ ՄԱՆԱՆԱՆ

ՏԱՍՆՕՑՈՎ ՄԸ

ԱՄԷՆ ԲԱՆ ԳԻՏՆԱԼ ԵՒ ՍՈՐՎԻԼ ԱՄԷՆ ԱՐՀԵՍՏ

ՄԱՆԶՈՒՄԷ-Ի ՄԷՋ ԱՄԷՆ ՕՐ

ՀԱՐՏԱՐԱԴՈՐԾՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱՌՈՒՆԻՆ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ
ՑԱՌԱԶԻԿԱՑ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ՕՐԻՆ

ՕՐՈՒԱՆ ՍՏԱԾՈՒՄՆԵՐ

ԱՊԼՏԱԿԱՓԱՒ ՆԵՐՈՒՆԻՆ

Կը ճանչնա՞ք մարդ մը, ձիւնի նման սպիտակ, ալեփառ մօրուքով, լեցուն, կատարեալ դէմքով, երկայն պարթեւ հասակով և պարզ՝ բայց մաքուր հագուստով, որուն կարող ըլաք այս նկարագրական մակդիրը տալ:

Ուրե՞ք ձեր թաղին, ձեր չրջանակին, ձեր տան մէջ սանկ պատկառելի անձնաւորութիւն մը, որուն ձեռքն համբուրէք, օրհնութիւնները առնէք. փարձառութիւններէն, օգուտ ու աքանչանաք անոր մաքուր հրիատարդութեանը վրայ:

Թէ ունի՞ք մեծ հայրիկ մը կամ պապ մը, երանելի էք. եթէ կը յարգէք զայն, կը պատուէք, ձեղմէ կը գրկէք՝ անոր կը կերդնի՞ք. ծնողքն ու մայր գրամը պակաս չէք ըներ քաջկէն, չէ՞ք վշտացներ, չէ՞ք գրդռներ զինք, կրկնապէս երանելի էք:

Մի՞, կը նախանձի՞ ձեզ:

Այլեւս պատճառ չունի՞ք ձեր ծերութեան օրերուն վրայ խորհելու. ապահոված էք զայն բացայայտապէս: Ձեր փոքրիկները որ իրենց մատաղ հասակին մէջ սորվեցան յարգել մեծ հայրիկը, այն անմեղ գառնուկները որ իրենց չարաճճի արամտութեամբ վարժուեցան պատկառանքի, հնազանդութեան ու յարգանքի, յաւէտ պիտի չմոռնան ընտանեկան այս օրէնքն ու երբ դուք ալ ծեր ըլլաք, ձեր զաւակներն ու թոռներն ալ միեւնոյն խոնամքը, գուրգուրանքն ու յարգանքն է որ պիտի փոխարինեն ձեզ:

Բայց ո՞ւր է մեծ հայրիկը. ո՞ր է սպիտակափառ ծերունին. տարիներ կայ որ անոնց դէմքի հանդիպած չունինք, և մեր ծանօթներու չրջանակին մէջ ո՛րչափ ալ փնտռեցինք, — մէկ քանի աննշան բացառութիւնները յարգելով — չյիշեցինք մէկը որ պատկերացնէր կատարեալ հանգամանքը պատկառելի ծերութեան:

Ծերութիւնը իմաստութիւն կը նշանակէր առաջ և վերջնական վճիռներն անոնցմէ կը բղխէին, նոյն իսկ այսօր ծերակոյտներ անպակաս են Եւրոպիոյ մէջ, որոնց որոշումը անդառնալի է այլեւս:

Բայց մեր մէջ, մանաւանդ Պոլսոյ հայկական չրջանակին մէջ, կ'երեւայ որ պատիէ ինկած տարիք մ'է ծերութիւնը, որուն ոչ ոք կը ղիշնայի ընդունելութիւն ընել. Ամէնուն փափաքն ալ միշտ երիտասարդ, միշտ քիչ տարիքով, միշտ տասը տարու մը պակաս ներկայանալ է հասարակութեան, որպէս թէ արուածքին երեւոյթները բանիւոխելով կարելի ըլար նաեւ տարիքներուն թիւը ետ առնել:

Ներողացէք՝ մանաւանդ Անգլիացւոց և Գերմանացիներուն մէջ կը հանդիպիք այն ատիճան ալեփառ, կայտառ, վայելուչ, մաքուր ծերերու, որոնք ճչմարտապէս կը վայլեցնեն կեանքին ձմեռն ալ և իրենց եօթանասնամեայ հասակին մէջ, տասը հատ անարիւն, ճղճիմ, ժպտուն երիտասարդ կ'արժեն, նոյն իսկ գեղեցիկ տեսիլ աչքին:

* * *

Գաւառներու մէջ ալ կը հանդիպիք անոնց՝ ծերերուն. իրիկուան կոչնակին կ'ելլեն տունէն և կամաց կամաց, իրենց թոռանը ձեռքէն բռնած, մերթ խօսելով, մերթ քալելով, ճամբան ուրիշ հասակակից ժամերթներու հետ բարեւ փոխանակելով, կը հասնին Աստուծոյ տունն ուր ունին իրենց մանուր տեղերը:

Քանանչէն առաջ կը սկսին անոնք աղօթքի, պատուէր, չերմեռանդ, խնկանուէր մաղթանքներ, «Աստուած քաւեա՛ զիս»ի անձնակոծութիւններ, ղղնամի խոր հառաչներ տաճարը կը լեցնեն, պատկառանքի քօղ մը սփռելով անոր միաթիք մթնոլորտին մէջ ուր ծխուած խունկերն ու պլպլացող կանթեղները վերաւացում մը կուտան կեանքի բեռան տակ ընկճած այս օրնեալ հաւատացեալներուն:

Հիմա՝ այս պահուս, երեւակայութեանս կը ներկայանայ ծերունի մը պարթեւ հասակով, երկայն սպիտակ մօրուքով, գորշ չուխայէ լայն ռլլոյով և մեծ չլմայով. ճչմարիտ նահապետ մը դէմքով ու արտով որ կուգար կը կանգնէր Դասն ու օրուան չարաքանները կ'երգէր մեզմ, թըրթռուն, մելամաղձիկ ձայնով: Շատ անգամ հնձկլատուքի կը փոխուէր եղանակը, խոչոր սեւ աչքերէն՝ անթիթ մօրուքն ի վար հոսած արցունքի կայլանները ընդմիջուելով:

«Ո՛ր արտերը զօրաթեամբ, վիմանալեաց աչխարհն վերին» Տնեցին այս հոգեցունց չարականը, կրկնապատիկ վհատութիւն կը ստանար բերնին մէջ աղաւնակերպ նահապետին որուն կ'ունկնդիր ամբողջ բազմութիւնը հաւատացեալներու, լուռ ու երկիւղած:

Կիւլիկիոյ Մկրտիչ կաթողիկոսը, ինք ալ ծերունի մը համատի, որ հակառակ ինքնակոչ դպիրներու դէմ բանեցուցած խստութեան, մեծ յարգանք կը մատուցանէր տիրացու Դէորգին, միւս Դասէն կը սկսէր երկրորդ տունը Սրբոյ Աթոռի Շարականին, ո՛չ նուազ քաղցր ձայնով:

Եւ տեսարանը վհատութիւն մը կը տանար:

Անոնք միայն որ հոգեկան կեանքն ապրած են, անոնք՝ որ նիւթէն վեր բարձրանալ, սլանալ, տաւտնիլ, յափշտակուիլ գիտեն, անոնք միայն կրնան նրեւակայել քաղցրութիւնը այս հոգեպարար վայրկեանին:

Վայրկեաններ կան ուր մարդ բարի կ'ըլլայ կատարեալ պէս, կը մոռնայ ձղճիմ հաչիւները, ինքն իր մէջ կ'ամփոփուի՛, կ'անձնանա՛յ, չուզեր որ արձնչնեն վինքը քաղցր անուրջէն: Աստուածատեանները ալ, հոգեւորներն ալ, նիւթապաչտներն ալ կը հաւատան այս ճչմարտութեան որ ամէնէն աւելի երաժչտութեան, երգեցողութեան պատճուն զգալի կ'ըլլայ. մանաւանդ այնպիսի երաժչտութեան որ հոգիին, որպէս է՛ն զգայուն թելերուն կը խօսի:

Եւ երկու պատկառելի ծերունիները, կաթողիկոսն ու տիրացու Դէորգը մեւեռնին տպաւորութիւնը կը ներդրոչէին ժողովուրդին վրայ իրենց զգածեալ չեչտով, չերմեռանդ հաւատքով, պատկառելի դէմքով ու չերմ արցունքներով:

* * *

Մեր ըլալու պատրաստութի՛նք:

Մեր ըլալէ չվախչինք:

Այն հասակն ալ ունի իր զգեցրութիւնները, հաճոյքներն ու հրապոյրները:

Կարծուածին չափ դիւրին չէ ապրիլ ծերութեան հասնիլ. հիմակուընէ, երիտասարդական չրջանէն պէտք է աչք յառիլ գաղտր նպատակակէտին: Պէտք է ի հաչիւ առնել հեռաւորութիւնը ուխտուն իմնըռուն տարիներուն և անոր համեմատ գործածել մարմնոյն ոյժն ու զօրութեան տարեքը:

Անհաչիւ, յախուռն վազողներուն, իրենց առողջութիւնը չարաչար գործածողներուն համար, տաժանելի տանջանարանէ տարեր բան չէ ծերութիւնը: Ծաւերը, ախտերն ու հիւանդութիւնները որոնք երիտասարդութեան ժամանակ ապրդած էին մարմնէն ներս, հիմա յանդարտր կը բարձրացնեն իրենց գլուխն ու տարօրինակ անուններով ու տառապանքով կը չարչարեն ծերուկը, լի ուլի քաչել տալով անոր երիտասարդութեան մեղքերը, իրենց տոկոսներով:

Իսկ անոնք որ խոհեմութիւն ունեցած էին չափաւորութիւնը յարգելու, ծերութեան տարիքներն ու պէտքերը նկատողութեան առնելու. անոնք որ նիւթական, ֆիլիքական, եւ բարոյական զանձերու մեծ մթերք մը ամբարած էին, այո՛, այս պատկառելի ծերունիները պիտի վայելեն ամբողջ քաղցրութիւնը կեանքի ձմեռին: Ամէն բան տեսնելէ, ամէն կեանք ուսումնասիրելէ, ամէն խաւի մէջ մտնել ելլելէ ետք, քմծիծաղով մը միայն պիտի դիտեն նորահասներու խանդը հարբատութեան փառքին ետեւէն հասնելու:

Բարի ծերունիները պիտի չրջապատուին բարեմոյն թոռներով. յարգ, պատիւ պիտի ստանան ամենէն, անպատրաստ պիտի չդտնուին մահուան դէմ որմէ վախնալու պատճառ չունին քնաւ:

Ամբողջ, հարուստ ծերերը սակաւն, եղածներէն շատերը ալ ապերասան են այս հասակին, իսկ ծերերու. Նման աւելի սակաւութեամբ պիտի չմարճուին ցուփութեան, չուայտութեան մէջ, իրենց չգայլած անագին դրամներով ծաղր ու ծանակ դառնալով հասարակութեան, մանաւանդ զիրենք կողոպտող լպիրշ, անբարոյ կիներու առջեւ:

Անոնք պիտի գիտնան նաեւ համբերել ծերութեան. բարեգործութեան պիտի տան ղիրենք, չարունակ աղքատներուն, թչուառներուն, լքեալներուն վրայ պիտի խորհին: Անոնց երախտագիտական ցոյցերը աւիւն, կեանք պիտի ներչնչեն իրենց հեզնիտէ անձնատուր ըլալու բարեգործութեան, ըլլայ այն անհատական կամ հանրային:

Եւ այս վերջ դիրքին մէջ է որ պիտի մատնանիչ ընենք զանոնք ՍԻՒՏԱՆԱՓԱՒ ԾԵՐՈՒՆԻՆ մակդիրով: Պատկառանքով պիտի համբուրենք անոնց աչքը:

Մեր ամէնուն համար կը մաղթեմ կեանքի այս քաղցրութիւնը:

ՀԻՆ ՕՐԵՐՈՒ ԲԵՄԲԱՍԱՑՆԵՐԸ

Լյուպի Ս. Եղիա և Ս. Աստուածածին եկեղեցեաց քարոզչութիւնները նոյնացած էին «պօհաճի» անուանակոչ Յարութիւն վարդապետին վրայ, որ ամէն անգամ իր քարոզները կը համեմէր ժողովրդական աւանդաւէպներով:

* * *

Խասգիւղի Ս. Աստիճանոսը՝ Ամիրաներու օրերուն մէջ տեսած և վայելած է Տէօլ-Յովհաննէս վարդապետը, որ Սերովբեան Յակոբ Պատրիարքի բացառիկ արտօնութեամբը ի յարգանս նորին ծերութեան, դասին մէջ յատուկ աթոռ կ'ունենար: և չաթալթագով Ս. Պատարագ կը մատուցանէր:

* * *

Գասլա-Փաչայի Ս. Յակոբ եկեղեցին քաղաւորուած է երբեմն «Միւլլիւք» յորջորջեալ Յովհաննէս պատրիարք Զամպրճեանը՝ իր վարդապետութեան առեն քարոզիչ տեսնելու: Պարբերաբար եկող-գացող քարոզչներուն մէջ՝ ամէնէն լճացեալն եղած է Ուլնկին:

* * *

Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ՝ ն արիւբաւոր տարիներէ ի վեր հարիւրաւոր ըմբաստներ ունեցած է, սակայն ամէնէն պերճախօսը նչանակուած է ազգային տարեգրութեանց մէջ՝ անմոռանալի Տ. կարապետ վարդապետ Շահնազարեան:

* * *

Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ մէջ քարոզչական փայլուն չրջան մը բոլորած է, Պէրպէրեան Յակոբ վարդապետին աչակերտը՝ Դադմագճեան Տ. Իգնատիոս ուսեալ և հրեչտակաբարոյ վեզարաւորը, որ 1868ին պատրիարք ընտրուելով, չաթաթ մը վերջը վախճանած և թաղուած է նոյն եկեղեցւոյն բակին մէջ:

* * *

Բերայի Ս. Յարութիւն եկեղեցւոյ քարոզչութիւնը առաջուց ի վեր պերճախօս քահանայից վիճակուած է, ինչպէս որ արդի պատուական ու մնայուն քարոզիչն է՝ Բերայի աւագ-քահանայ Մկրտեան:

* * *

Բանկալթիի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցիին հիմնադիրն էր իր բուն քարոզչապետը, որ է Մալաթիոյ, Ատիեամանի, Պլէճիկի, Հէքիմ-Խանի և այլ չարակից վիճակաց Սակցի հոգեկրօս Տ. Սրապիոն եպիսկոպոսը:

* * *

Ֆերի-Գիւղի Ս. Վարդան եկեղեցին՝ տարին քանի մը անգամ քարոզ կը լսէր և հանդիսաւոր պատարագ կը տեսնէր Եչեի-Գաբուղի ծանօթ ազգանուղ կողմանէ եղած հրաւիրանաց վրայ Կոստանդնուպոլսի մը կամ վարդապետի մը պատարագելովը:

* * *

Պէչիկթաչի Ս. Աստուածածին եկեղեցին՝ Պալեանները ազօթատեղի եղած է: Այս հայկական տաճարին անուանի քարոզիչն՝ արեղարդ Տ. Բարթողիմէոս վարդապետ՝ Պալեան դերդաստանին բոլոր անդամոց պաչտպանն ու հրահանատարեալն եղած է:

* * *

Օրթագիւղ Ս. Աստուածածին եկեղեցին հին չէնքը, որ Եղ. Միհրմեայ Յակոբ Դ. Զուղայեցի կաթողիկոսը հիմըննլած է, ունեցած է անցելոյն մէջ Զուխաճեան Տ. Մատթէոս կաթողիկոսի և Բէրբէրեան Տ. Դէորգ վարպետի պէս պերճախօս քարոզիչներ:

* * *

Գասլա-Զէյնիլի Երեւան Ս. Աստուածածին եկեղեցին թէեւ կաղզուանցի Փոքուճեան Զաքարիա պատրիարքի օրով պատրարքանիստ եկեղեցի ալ եղած է, սակայն մեծապէս քարոզչական եղած չէր, այլ պարբերաբար կը հիւրընկալուէին հոն, Սասի հանգուցեալ Մկրտիչ կաթողիկոսը, և ուրիշ ծանօթ եկեղեցականներ: Ապրի կոմս. Ժաղովոյ առենապետը միայն—իբրև պատուական քարոզիչ — տասնչէ աւելի տարիներ կը պաչտօնավարէ անսրտութենչ, համակերպելով իր համեստ եկամտաբերին:

* * *

Վատվորի մէջ հին տաճն երբեմն չրջուն քարոզչութեան պաչտօն վարած է Պէրպէրեան Յակոբ վարդապետը: Բայց 1862ին տաճնները Տիարպէքիրցի Սահակ վարդապետ մը կար «Զէմմլիլէի» անուանուած, որ Եչեի-Գիւղի եկեղեցին կը մնար, բայց պարբերաբար օրչնալ օրերու մէջ կ'այցելէր Սահնեայի, Պօյաճի գիւղի, Բումբլի-Հիսարի, և Դանիւելի եկեղեցիները, և մէյմէկ պզտիկ ամսականներ տանելով՝ բաւական գումար մը չահած էր:

* * *

Պէպէքի մէջ եկեղեցի չունինք: Բայց հոն ծերունի Տ. Սաբբաս քահանայ մը ունէինք քաղցրաձայն, որ կը հովուէր իր գիւղի հայ ժողովուրդը և կիրակի օրերը կը պաչտօնավարէր՝ մերթ Դանաիլիի եկեղեցւոյն մէջ, և մերթ Գուրու-Զէյնիլի եկեղեցւոյն մէջ:

* * *

Պէօյիւքճէրիի Ս. Հռիփսիմեանց եկեղեցւոյն թոնտրիկ քարոզիչն էր Դերձակի նահկին Առաքնորդ Շիշէճեան Տ. Իգնատիոս Մ. վարդ.ը, որ տեղական ժողովուրդը սիրաչահելու համար՝ մրջիւնի վրայ չէր կոխեր, կատուին բիդ չէր ըներ, ինչպէս կ'ուանդէ ժողովրդական առած:

* * *

Պէյքօզի Ս. Նիկողայոս եկեղեցին յատուկ քարոզիչ չունէր, բայց տարին քանի մը անգամ բարձրատիճան եկեղեցականներու պատարագը կը վայելէր, չնորհիւ հոն բնակող մեծատարուստ ղազ ազգայնոյ մը: ՊՐՊՏՈՂ.

(Շարունակելի)

ԲԱԺԱՆՈՐԴ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՓԱՓԱՐՈՂՆԵՐՈՒՆ
Միանգամ ընդ միչտ կը յայտարարենք թէ՝ ԱՊԱՒՐԻԼԻ հաչիւ չենք քացած մեր տումարին մէջ և թէ ՄԱՆԶՈՒՄԷի բաժանորդագինը կանխիկ է,
ԿԱՆԽԻԿ ԵՒ ԿԱՆԽԻԿ:

ԴԻՆ ԵՒ ՍԷՐ

Կանանց ամէնէն մեծ փառասիրութիւնն է ուրիչներու վրայ սէր ներչնչելը: Հոս կը չափազի իրենց բոլոր հոգին ու զգացումը, և չկայ կին մը՝ որ իր արուին մէջ չհրճուի՝ իր աչքերուն ըրած տիրապետութեանը վրայ: — Կանանց սիրտը հետչտալի «էլտորատօ» մըն է, ուր կը կարծուի թէ երբ մարդ ներս մտնէ՝ բոլոր քարերն ադամանդ պիտի տեսնէ, բայց դուրս ելած ատեն կը գիտնայ թէ այդ ծղրտանդները խիճ են միայն:—Կնոջ հետ յարկակցելու ամէնէն խոնճ միջոցն է՝ անոնց սրտի գործերուն երբէք չխառնուիլ: — Կանանց տուած գովեստներէն աւելի մարդու սիրտը պատճառող բան չկայ: — Միեւնոյն վիճակը ունեցող, այսինքն սիրուն և հաճելի ըլլալ կամեցող երկու կանանց մէջ բարեկամութիւնը հազիւ կրնայ տեւել, եթէ այդ երկուքէն մէկը՝ ագէտ կամ տարիքոտ չըլլայ, իր այդպէս ըլլալուն չհատատայ և ամէնէ մէկէ մը ծածկել չուզէ և անկեղծօրէն հրաժեչտ առած չըլլայ աչխարհիկ հանդիսքներուն:— Կիները այրերուն մեծագոյն մասը կը գերազանցին սիրոյ մէջ, իսկ մարդիկ կը յաղթեն անոնց՝ բարեկամութեան մէջ,— Կիները արատոյ կը գովին զանոնք որոնք իրենց վրայ կը հիանան:— Կանանց մեծ մասին երջանկութիւնն իրենց տարիաբերու թուոյն մէջ կը կայանայ և անոնց հպարտութիւնը կարելի եղածին չափ չատ անգամ տարփատր փոխերջն մէջ է:— Եթէ գազանն կին մը գիտնար ղոլոր այն գազանի գառնութիւնները, զոր սէրն իրեն կը պատրաստէ, տարիաւորի մը ընտրութիւնը թերեւս այնչափ ծանրաղրջ պիտի երեւէր՝ որչափ անանոյ մը ընտրութիւնը:— Մարդս աւելի բարեկամներ ունենալու է քան թէ բարեկամներ, վասն զի կիները մարդոց համբաւին միակ աչքալրման են:— Կիները սոսկալի կին մեռնելու իրենց բոլոր տարիաւորները բացի առաջինէն:— Աւելի դիւրին է վիհ մը լեցնել քան թէ կնոջ մը իղձերը:— Անհաւատարիմ կինը՝ գէշն չեղող կատաղած մարդ կը նմանի, որ թէ ուրիչին և թէ իրեն կը վնասէ:

Թրէֆ. Հ. Զ.

ԱՏԱՄՆԱՐՈՅԺԻ ՄԸ ՀՈԳԻՆ

Աստուած պէտքը չընէ նորէն, բայց գեղագործ, քմիչկ, ատամնարոյժ, ևն առանց ամէնուն ալ պէտքը կայ՝ իրենց տեղին համեմատ: Խօսքս մասնաւորելով ատամնարոյժին վրայ, կարծես անիկայ հետզհետէ աւելի կարեւորութիւն կը ստանայ կոր, առողջապահութեան տեսակէտով, ժամանակակից ընկերային կեանքին մէջ: Արդարեւ՛ի, իր բերնին մէջ չունի գոնէ հատ մը փտած ակռայ: Այսօր նոյն իսկ չատ մը տգէղներ, մանչ և պզիկ, առողջ կզակի մը տէր չեն՝ գէթ մեծ քաղաքներու մէջ: Հապա չէք ըսեր ակռայի ցաւերը, որոնք չատ անգամ «քեռքէքին՝ եաղի»ի պէտք ունին: Բարեբաղդաբար ատամնարոյժական դարմանը բժչկականէն ժամն է: Այս առիթս չատերուն օրանէն խօսած պիտի ըլլամ, երբ ըսեմ թէ, բժիչկներն ալ պէտք է որ չափաւորին իրենց պահանջած նիւթական փոխարինութիւնը. այսինչափիկը 20 դրուչէն 10ի իջեցնելու կն: Այս կերպով մտաւոր դրամագլուխներն չի վնասեր երբեք. ընդհակառակը, մենք ալ փոխադարձաբար քիթներնուս ծայրը եթէ ցաւի և կամ ուէ պատճառաւ չենչին «հեփչու» մը որ ըրենք՝ զիրենք կը կանչենք. նորէն իրենք չահաւոր կ'ըլլան: Եկէք չէ մի

ԵՐԵՎԱՆԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՐԱՐՈՒՄ Է ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱԺԱՆՄՈՒՆՔ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱԺԱՆՄՈՒՆՔ

Ա Ո Տ Ե Ֆ

ՎԱՂՈՒՑ ՎԱՀԱՆԱՅԻՆ ԳՈՒԺԱՎՈՐ «ՀԱՅԱՍՏԱՆ»

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵՒ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ա.

Տեսակ մը մոլորակներ կան, որոնք ամէն անգամ որ արեգակին մօտենան, կ՚երեւան իրենց շուրջը ունենալ մանր մանր լուսնեակներ, որոնք կը պտտին անոնց շուրջ, ինչպէս լուսինը կը պտտի երկրագունդին շուրջ։ Այդ մոլորակներուն ամենէն ծանօթը Սատուրնն է, որ ունի ութ լուսնեակներ։ Ասոնցմէ ամենամեծը Տիթան անունն ունի։ Ան ամենէն հեռաւորն է Սատուրնէն, ամենամեծն է եւ ամենէն լուսաւորը։ Ան ունի նաեւ մթնոլորտ մը, որ ուրիշ լուսնեակներ չունին։ Ասոնք ամէնքն ալ ուսումնասիրելու համար, Ամերիկայի կառավարութիւնը 1977 թուականին Սատուրնի ուղղութեամբ տիեզերական նաւ մը պիտի արձակէ։ Այդ նաւը պիտի հասնի Սատուրնին 1980 թուականին։ Ան պիտի մօտենայ Տիթանին եւ պիտի ուսումնասիրէ զայն։ Ան պիտի ուղարկէ նաեւ ռատիոյի ալիքներ, որոնք պիտի հասնին երկրագունդին 1981 թուականին։ Ասոնք պիտի տեղեկացնեն մեզի, թէ ինչպիսի՞ մոլորակ մըն է Տիթանը։ Ան պիտի ուղարկէ նաեւ պատկերներ, որոնք պիտի ցուցնեն մեզի, թէ ինչպիսի՞ տեսարան մը կայ Տիթանի վրայ։ Ասոնք պիտի ցուցնեն մեզի, թէ արդեօք ան ունի՞ ծառեր, ծաղիկներ, ջուր, ծովեր, լեռներ, ձորեր, ինչպէս որ ունի մեր երկրագունդը։ Ասոնք պիտի ցուցնեն մեզի, թէ արդեօք ան ունի՞ կենդանիներ, ինչպէս որ ունի մեր երկրագունդը։ Ասոնք պիտի ցուցնեն մեզի, թէ արդեօք ան ունի՞ մարդիկ, ինչպէս որ ունի մեր երկրագունդը։

Տիթանի վրայ մարդիկ ունենալու հաւանականութիւնը շատ քիչ է։ Ան շատ ցուրտ է։ Ան շատ հեռու է արեգակէն։ Ան ունի շատ քիչ ջուր։ Ան ունի շատ քիչ թթուածին։ Ան ունի շատ քիչ ածխաթթու գազ։ Ան ունի շատ քիչ ամոնիակ։ Ան ունի շատ քիչ ազոտ։ Ան ունի շատ քիչ ածխաջրածին։ Ան ունի շատ քիչ ածխածին։ Ան ունի շատ քիչ ջրածին